

DOSSIERNo.:

OD 204

NAAM:

ZWITSERLAND

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
7-10-46	B.	11/11.									
0-12-47	4	8/12									
22/5-48	F-8	15/5-48									
9/1/50	e	18/11									
5/5	D	5/5									
113267		20/7									
12/7-51											
115075	e	16/8									
4/8											
6/9	IV	11/9									
13/2-52	e	19/2									
28/2	D	29/2									
17/3	e	4/3									
21/3	e	3/2									
4/3	D	1/3									
19/1	e										
17 AUG. 1958	COEP.	12 AUG. 1958									
9 DEC. 1958	Exp	1 DEC. 1958									
19 AUG. 1959	B.A. 81	9 AUG. 1959									
18 okt. 1961	act										
13 APR. 1962	F-9	16 apr. 1962									
22 juli 1964	CBD	23 juli 1964									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 204

NAAM: ZWITSERLAND

Kontroleer A 1/10 '46

acc.

Ingezien i.v.m. Abramson. 16.11.48 C 10 *12*

Ingezien i.v.m. CD 113267. C I I III - 13-7-57.

*Ingezien i.v.m. Co 115075. persoon Co volgen in de o.d. opl.
C I I I 6/10.57*

Ingezien i.v.m. CD 129676 - C I I III - 12/2/52.

B1345

U 38946-C56-C1/PS7

16 November 1951

Land: ZWITSERLAND

Onderwerp: / Arnost ELIAS, geb. 15-8-1891 te Prpere in Tsjechoslovakije.

16.391

Referenties:

16.381.3
19.1-09.237

16.384
19.237

08.2
09.294-09.51

28 NOV 1951

ACD/124/31

Datum van waarneming: 7 November 1951

Bron: betrouwbaar

Schutblad is vernietigd

OP KAAKI
ACD/42
DAT: 8-1-52
PAR: P.M.

Opmerkingen:

ok

NK

Hierbij doe ik U gegevens betreffende visumaanvraag toekomen van Arnost ELIAS. Hij is woonachtig te ZURICH, Tödi-strasse 45. Beroep: Keram.-Chemiker. Houdt van een Reiseausweis, die door de Zwitserse autoriteiten is afgegeven te BERN op 8 Maart 1950, geldig tot 8 Maart 1952. Als referentie geeft hij op: C. de MOEI, Rotterdamse agentuur en Handelsmij., Nieuwland 5b, ROTTERDAM. Op 25 November vertrekt hij met de VEENDAM naar CANADA voor een bezoek. Hiervoor heeft hij een visum gekregen. Een transit-visum werd aan hem uitgereikt voor drie dagen. Arnost ELIAS was reeds eerder in NEDERLAND.

Verzonden aan:

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

R 1046

U 22745h - C 56 - cs2

26 Juli 1951.

Land: ZWITSERLAND

Onderwerp: Real PRESS

05.294
09.294

6-152.1
09.294-07.14

2 JUL 1951

ACD/ 115.075

C

P/6056

Schutblad is vernietigd

Referenties:

Uw 79440/CR/18, dd. 28 Aug 50 en
 mijn U 22745d, dd. 13 Sept 50 en - g 3102 in OD 254
 mijn U 22745f, dd. 2 Febr 51.

Datum van waarneming:

15 Juli 1951

Bron:

1.

OP KAART

10/40

101: 5/51

PAR: 2

Opmerkingen:

Verzonden aan: -

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
 Javastraat 68
 'sGRAVENHAGE.

U 22745h - G 56 - cs2, 26 Juli 1951.

Betr: REAL PRESS. *IX*

K aan
IX De eigenaar van de Union Central Press is Lorenz TEUSCHER, een bekend Trotskiistisch communist, die reeds verschillende malen - om politieke redenen - met de politie in aanraking is geweest.

Hij is in 1914 geboren, is gehuwd (naam van zijn vrouw DEBERTOLIS) en heeft een kind.

Hij wordt beschreven als arbeidsschuw en staat financieel zwak.

In het voorjaar van 1942 heeft TEUSCHER de Real Press opgericht in de vorm van een "Verein". Hij nam leerling-journalisten aan, die artikelen moesten schrijven, welke door T. aan de pers werden verkocht. De andere leden van de "Verein" wanstrouwden T., daar laatstgenoemde alleen in het bezit was van de sleutel van de Postbox der Vereniging en nimmer enige inlichtingen verstrekke over de binnengekomen post, terwijl bovendien T. nimmer enige mededeling deed over zijn "Geschäftsführung". (Deze informatie verkreeg bron van een zekere Markus PINKWASSER, die vroeger met T. in de Real Press samenwerkte en thans de leiding heeft van de Genossenschaft Real Press)

ok
ok
ok Toen T. vreesde, dat hij uit de vereniging zou worden gestoten, heeft hij de "Verein" Real Press aan interessanten verkocht, zonder de verenigingsleden daarin te kennen en toestemming te hebben verkregen van de Algemene Vergadering. (De overige leden van het "Verein" hebben hierover een proces aanhangig gemaakt).

K. aan
ok
ok
ok Intussen hebben de overgebleven leden de "Verein" Real Press laten voortbestaan, zodat thans naast elkaar bestaan de "Verein" Real Press en de "Genossenschaft" Real Press. Van laatstgenoemde is een zekere Hannes GIGER voorzitter en Willy HÄRTER secretaris. De eigenlijke leider is echter bovengenoemde PINKWASSER.

T. heeft intussen de Union Central Press opgericht (zie mijn U 22745f, dd. 2 Febr 51), welke vereniging nu ook tegen T. wil procederen op grond van het feit, dat hij heeft voorgegeven, dat de Union Central Press "Rechtsnachfolgerin" van de Real Press is, hetgeen zoals reeds eerder betoogd, geenszins het geval is. Volledigheidshalve zij vermeld, dat ook de "Zürcher Pressverein" bezwaren schijnt te koesteren tegen T. en stappen tegen deze wenst te ondernemen.

ok Tevens werd in bovenaangehaald schrijven opgemerkt, dat het merkwaardig was, dat, zowel Real Press als Union Central Press dezelfde correspondentie adressen vermelden in SAARBRÜCKEN en DORNBIRN. Hieromtrent gaf PINKWASSER - althans zover DORNBIRN betreft - de verklaring, dat hier sprake is van een jarnalist BERGER, die vroeger nauw met de Franse bezettingsautoriteiten samenwerkte, en die beide agentschappen (Real Press en Union Central Press) van berichten voorziet.

(15 Juli 1951).

R 995

U 22745f - C 56 - C1/cs2

2 Juli 1951

~~05.294~~

~~09.294~~

10 JULI 1951

ACD/113267

Land:

ZWITSERLAND

Onderwerp:

Real Press / Union Central Press

*Rechtblad in verband d
ps*

6-33182 - OD204

Referenties:

mijn U 22745d - C 56, dd. 13 Sept 50 (R 456)

Datum van
waarneming:

5 Jun 51

Bron:

betrouwbaar

OP KAART
ACD/113267
DAG: 10/51
PAR: B

Opmerkingen:

OP KAART
ACD/113267
DAG: 10/51
PAR: B

*zie mutaties personen
stuk 115075*

Verzonden aan:

-

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

U 22745f - C 56 - C1/cs2, 2 Juli 1951.

Betr: Real Press.

ok.
De Union Central Press, zou volgens schrijven van 19 Maart 1951, gericht aan het Gezantschap te BERN, de opvolgster zijn van de Real Press en zich aanbevolen houden om economische, culturele en politieke berichten over NEDERLAND te mogen ontvangen.

Ingewonnen inlichtingen hadden het gevolg, dat de Real Press ZÜRICH bij schrijven van 5 Juni 51 mededeelde, dat de Union Central Press op generlei wijze ietste maken heeft met de Real Press, doch wel opgericht is door iemand, die vroeger in de kringen van de Real Press thuis-hoorde. Klaarblijkelijk wordt hiermede bedoeld Lorenz TEUSCHER, die in bovengenoemde brief van de Union Central Press als secretaris mede ondertekende. Opmerkelijk is verder, dat het briefhoofd van beide maatschappijen zeer veel overeenkomst vertoont en dezelfde adressen opgeeft met postbox en telefoonnummer., in SAARBRÜCKEN en DORNBIRN / VORARLBERG, als correspondentie-adressen.

De brief van de Real PRESS werd ondertekend door Hannes GIGER, president en Willy HÄRTER, secretaris. Geen van beiden komt voor in mijn U 22745d, dd. 13 Sept50

De Real Press vermeldt als doel van haar werkzaamheden: "Internationaler Original-Zeitungs-Artikel-Dienst"; de Union Central Press geeft hiervoor op: "Originalartikel-Berichterstattung-Reportage-Fachinfor-mationen".

(5 Jun 51).

k. Reinhardt X

k. Reinhardt

R/1075

OP KAART
ACD/UC
DAT: 12/12
PAR: A

47,153.1
-10 FEB 1951
ACD/10/102

12 Januari 1951.

*Schutblad in vermindering
ps*

U 18787a - C 56 - C1/cs2

B

Naar aanleiding van Uw mondeling
verzoek deel ik U mede, dat er mijner-
zijds geen bezwaar tegen ~~testaat~~ mijn
rapport, U 18787c van 27 September
1949 te derubriceren.

A.

Aan het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

NOTA voor C II

Van KA-R.A.

Wij ontvingen indertijd Uw verzoek om inlichtingen omtrent de spionage-affaires in Zwitserland, daar dit echter een te subtiële zaak was om dit aan onze Zwitserse relatie te vragen en deze bovendien naar alle waarschijnlijkheid toch geen volledig antwoord zouden geven, besloten wij eerst bij de B.I.D. ons licht op te steken. Deze leverden ons rapport nummer 70981, hetwelk volgens ons voldoende inlichtingen geeft op onze vraag.

KA-R.A., 6-10-'49 *lu*.

l ysk

U 22745a - C 56 - C1/cs2,

13 September 1950.

OP KAART
ACD/ <i>ll</i>
DAI: 1. 12-30
PAR: 99

<i>06.592</i>
19 SEP. 1950
ACD/ <i>93182</i>

Land: ZWITSERLAND

Onderwerp: REAL PRESS.

CO - P26856 *es*

Referenties: Uw 79440/GR/18, d.d. 28-8-50.

Datum van waarneming: 28-8-1950

Bron: 1.

Opmerkingen:

9
5
8

Verzonden aan:

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
'sGRAVENHAGE.

13 September 1950.

Betr: REAL PRESS.

"Die Firma ist im Handelsregister nicht eingetragen. Es handelt sich hier um einen Verein (nach Massgabe des Schweizerischen Zivilgesetzes) der seine Tätigkeit seit 1942 in ZÜRICH aufnahm. Etwa in Oktober 1948 wurde dann der Sitz nach Küssnacht verlegt.

Der Verein hat angeblich ideellen Charakter und soll politisch und konfessionell neutral sein. Bezweckt ist die Zusammenfassung von angehenden jungen Journalisten zu ihrer journalistischen Ausbildung und "Ertüchtigung". Dieses Ziel soll erreicht werden durch Veranstaltung von Fachkursen und Exkursionen sowie durch praktische Uebung. Nach den Statuten kann jeder Mitglied werden, der sich zum journalistischen Beruf berufen fühlt und sich neben seinem angestammten Beruf eine grundlegende journalistische Ausbildung durch die Kurse der Real Press aneignen will.

Der Vorstand setzt sich zusammen aus Präsident, Aktuar und Kassier. Als Präsident wältet Marcel BRUN, ZÜRICH (Sohn eines Zürcher Nervenspezialisten). Als Fachexperte wirkt Dr. M. HERZOG, Mitglied der Schulpflege ZÜRICH. Ferner sind schon folgende Namen in Zusammenhang mit der Real Press genannt worden: Max BRYNER und Lorenz TEUSCHER.

Die Real Press wurde im Jahre 1942 von Lorenz TEUSCHER ins Leben gerufen. Dieser stammt aus Dörstätten, ist derzeit 36 Jahre alt. Er wohnt in ZÜRICH, Rotachstrasse 4, nennt sich Berichterstatter und korrespondierte gelegentlich für Zeitungen. Daneben scheint er sich mit sozialen Beratungen zu befassen. Seine finanziellen Verhältnisse scheinen von jeher als schwach. In persönlich Hinsicht wird er sehr verschieden beurteilt.

Nach eigene Angabe arbeitet Real Press heute für über 85 Schweizerische Zeitungen und vertritt 16 ausländische Blätter in der SCHWEIZ. Ausserdem soll der Verein die Vertretung der LIVO-PARIS haben. Weiters behauptet Real Presse, in der SCHWEIZ über 50 geschulte Mitarbeiter zu besitzen und Korrespondenten in fast allen europäischen Staaten.

Gegenüber dieser Behauptung von Real Presse musste ich feststellen, dass Real Presse weder beim Schweizerischen Presseverein, noch bei der Depeschagentur, noch irgendwie bei einer namhaften Redaktion bekannt wäre. Lorenz TEUSCHER weigert sich immer, irgendwelche Informationen über die Tätigkeit des Verein Real Press zu geben. Die finanziellen Verhältnisse des Verein Real Press sind höchst unklar".

(28-8-1950).

Retour *KKKK* 16.11.49 / 10.11.49
09.294 / 09.294

ACD /
5.10.49
Volgno. 18901

OP KAART
ACD /
DAT:
PAR:

27 September 1949.

GEHEIM

U 18787 c - CA - C1/CS2

Betr: Spionnage affaire in ZWITSERLAND.

In antwoord op Uw schrijven, d.d. 17 September j.l., no: 69001, moge ik U in de eerste plaats als bijlage het officiële rapport doen toekomen, hetwelk werd opgesteld door Hr Ms Gezant te BERN, d.d. 19 en 25 Augustus j.l., naar de inhoud, waarvan ik korthedshalve moge verwijzen.

Ik moge aan dit rapport nog het volgende toevoegen: Het blijkt, dat door geallieerde inlichtingendiensten contact werd onderhouden met de Zwitserse autoriteiten en dat gegevens tussen beide diensten werden uitgewisseld. De Zwitsers zouden dan ook geheel op de hoogte zijn van de aard van de werkzaamheden van ten minste 1 van de geallieerde vertegenwoordigers van inlichtingendiensten in ZWITSERLAND.

Een punt, hetwelk niet verwerkt is in het rapport van Hr Ms Gezant, is, dat van 1931 tot 1939 ook de Engelsen van deze spionnage- zouden hebben geprofiteerd, doch, om en nabij het uitbreken van de laatste wereldoorlog de relatie hebben verbroken onder het motief van ZWITSERLAND niet in gevaar te willen brengen. De brief, waarin deze mededeling was vervat, schijnt thans in handen van de politieautoriteiten te zijn.

De spionnageaffaire waarvan hier sprake is is die van een beambte van het Munitionsdepot te THUN.

De Amerikanen waren bij deze spionnage affaire betrokken; er was n.l. een kaartje gevonden van Cpt. MOORE, mededeland, dat, nu zijn voorganger, WEYHER weg was inlichtingen aan hem dienden te worden gezonden.

Een volledig kaartsysteem werd gevonden, ook de naam van vroegere Amerikaanse Militair Attache MADONE werd genoemd. De Fransen hadden er ook mede te maken, gelukkig had de Franse adjunct militair Attache het land reeds enige tijd geleden noodgedwongen verlaten, anders was hij hierbij ook betrokken geworden.

-2-

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

De Franse adjunct Militair Attache GOYET, van wie hier sprake is was wegens de telegrammenspionage het land uitgezet.

De Zwitserse beambte bij de constructiewerkplaatsen in THUN zou een maniak geweest zijn, die copieën hield van alle correspondentie en alles, wat door zijn handen ging, vandaar zo'n enorme correspondentie.

Verder werd nog medegedeeld door een van de Zwitserse autoriteiten, dat deze ervan overtuigd waren, dat er in ZWITSERLAND veel meer werd gespionneerd in de eerste plaats door de Oost-Europese landen, doch die zouden nu eenmaal met meer beproefde methoden werken.

Men had echter de vaste overtuiging ook hieromtrent binnenkort een en ander te zullen ontdekken.

Ae

zu. jst. 69001

GEZANTSCHAP

DER

NEDERLANDEN

N°. 3553/1049

GELIEVE BIJ HET ANTWOORD
BOVENSTAAND NUMMER TE
VERMELDEN

Dat.m 22/8	Agenda 84764
Foto 15804	Dossier

Bern, 19 Augustus 1949.

GEHEIM exemplaar 1

SPIONNAGE

Kortgeleden gingen de Zwitserse autoriteiten over tot arrestatie van een bijna 60 jarige ambtenaar van de Hoofddirectie der P.T.T. hier ter stede, die bekend heeft, reeds sedert 25 jaar copieën van telegrammen aan een vreemde mogendheid te hebben verstrekt, waarvoor hij, gedurende die periode, ongeveer Zw.frs.20.000.- heeft getoucheerd, dus nog geen duizend francs per jaar.

De betrokkene mogendheid is Frankrijk. De naam van dit land werd tenslotte wel in een enkele courant genoemd, doch uiteraard niet in het officiële communiqué.

Ik vernam verder nog, dat het hier in hoofdzaak ging om economische spionage en niet om politieke spionage.

De dader was belast met de controle der verzonden telegrammen, dwz. of de tarieven wel goed waren toegepast, enz. Hij had als hobby het aanleggen van een verzameling van geestige gelukwens-telegrammen! Argwaan zou onder meer zijn opgewekt door het feit dat een Zwitserse machinefabriek bij offertes werd onderboden door Franse firma's

Sommigen vragen zich hier af of het niet tactvoller ware geweest, in verband met de reeds moeilijke Frans-Zwitserse relaties om de betrokken ambtenaar geruisloos te ontslaan, zonder ruchtbaarheid aan de zaak te geven.

Inmiddels zou volgens een gisteren in de pers verschenen bericht, een tweede spionage affaire ontdekt zijn.

Het zou hier gaan om spionage door een militaire beambte. Sedert vele jaren zouden fabrieksgeheimen van de federale constructiewerkplaatsen te Thun aan een vreemde mogendheid in handen zijn gespeeld, tegen betaling van grotere geldbedragen.

Verdere bijzonderheden zijn mij nog niet bekend.

Van officiële zijde is tot dusverre slechts toegegeven dat een spionage-geval in onderzoek is.

De Gezant,
voor deze

[Handwritten signature]
Gezantschapsraad

*Zijner Excellentie
De Heer Minister van Buitenlandse Zaken
te, s-Gravenhage

[Handwritten notes]

86700-009688

Copie van ...

GEZANTSCHAP
DER
NEDERLANDEN

N° 3639/1077

Bern, 25 Augustus 1949.

GELIEVE BIJ HET ANTWOORD
BOVENSTAAND NUMMER TE
VERMELDEN

AFGESCHREVEN

FOTO-Bt Z
No. 16805

EIM exemplaar 1
ionnage

In aansluiting op het slot van mijn brief d.d. 19 dezer No.3553/1049, geheim, heb ik de eer Uwer Excellentie de volgende nadere bijzonderheden te verstrekken nopens de spionage bij de federale militaire constructie werkplaatsen te Thun.

De hierbij betrokken landen zijn de Verenigde Staten van Amerika en wederom Frankrijk.

Aan een op 20 dezer door de Zwitserse autoriteiten uitgegeven communiqué ontleen ik de volgende bijzonderheden:

De voornaamste schuldige is een zekere Willi GERBER, oud 46 jaar, sedert 1931 technicus bij genoemde militaire werkplaatsen. Hij heeft zijn spionage activiteiten uitgeoefend van 1931 tot 1939 tegen de belangen der As-mogendheden, terwijl hij zich gedurende de oorlog in dienst stelde van andere buitenlandse mogendheden, die zich, behalve voor de inlichtingen nopens de As-mogendheden, eveneens interesseerden voor zaken die Zwitserland zelf aangingen.

Het betreft hoofdzakelijk inlichtingen met betrekking tot militaire stellingen en hun bewapening, vliegtuig fabricage en de ontwikkeling van het Zwitserse luchtwapen, evenals andere technische vraagstukken nopens Zwitserse bewapening, en tenslotte geheime gegevens nopens militaire aangelegenheden.

Gerber heeft tot nu toe bekend in totaal een bedrag van Zw.frs. 34.000.- te hebben getoucheerd.

Nadere bijzonderheden, die in het belang van het onderzoek nog niet kunnen worden gepubliceerd, zullen later volgen.

Tot zover het officiële communiqué, hetgeen binnenkort zal worden gevolgd door nieuwe ambtelijke mededelingen, waarbij de namen

Zijner Excellentie

der

De Heer Minister van Buitenlandse Zaken

te 's-Gravenhage

exemplaar 1

der betrokken landen echter niet zullen worden genoemd.

Van de desbetreffende autoriteiten vernam ik strikt vertrouwelijk nog de volgende bijzonderheden:

Bij de huiszoeking in de privé woning van de hoofdschuldige werd een zeer omvangrijk archief met kaartsysteem gevonden, bijna een "karrevracht vol".

Alle ingekomen brieven en berichten, alsmede copieën van alle correspondentie en gegevens, die gedurende de afgelopen 18 jaren door handen van Gerber zijn gegaan, zijn gevonden.

Zo is o.a. gebleken, dat Gerber in de jaren 1931 - 1939 werkte voor de Engelse dienst. Uit een gevonden brief van de toenmalige Britse Mil.Attaché uit het jaar 1939, blijkt dat de Engelsen de relatie op dat moment verbroken hebben, waarbij als reden werd opgegeven dat Zwitserland thans met oorlogsgevaar werd bedreigd.

In 1942 begon Gerber weer te werken, ditmaal voor de Amerikanen en later tevens voor de Fransen.

Reeds in verband met de Franse telegrammen spionage is een week of drie geleden als persona non grata uitgewezen de Franse adjunct Mil.Attaché Majoor René GOYET, die sedert een jaar te Bern was geaccrediteerd. Mij werd nog gezegd dat het maar goed was dat hij het land uit was, anders was hij bij de nieuwe affaire ook nog betrokken geworden.

De ergernis van de Zwitsers gaat in de eerste plaats uit naar de Amerikaanse adjunct Mil.Attaché Col. Theodore A. Weyher, die hier te lande was van Juni 1946 tot het begin van dit jaar en in mindere mate naar zijn opvolger Majoor Bidwell Moore, die op last van de Zwitserse autoriteiten gisteren Bern heeft verlaten.

In het dossier van Gerber werd een schriftuur gevonden van Moore, waarbij hij verzocht voortaan hem de inlichtingen te verstrekken, wegens het vertrek van Weyher.

Anderzijds bleek mij, dat men in het licht van de moeilijke situatie ontstaan na het proces tegen Vitianu, een zekere volkomen voelt door deze ongezochte gelegenheid tot optreden tegen westerse spionage en zodoende, zowel tegenover de binnenlandse publieke opinie

GEHEIM

-3-

exemplaar 1

opinie als tegenover het Sovjet-blok, opnieuw een bewijs te kunnen leveren van Zwitserlands' onverzettelijke wil tot handhaving van strikte neutraliteit.

Men is er in militaire kringen overigens van overtuigd, dat ook ten behoeve van laatstgenoemde landen nog veel onontdekte spionage activiteit plaats vindt en liet doorschemeren, de hoop te koesteren binnen afzienbare tijd nog meer spionnen te ontmaskeren.

Dezer dagen werd door de Amerikaanse Luchtvaart Attaché toevallig een receptie gegeven, waarop alle daarvoor in aanmerking komende Zwitserse militaire autoriteiten verschenen, terwijl ook bovengenoemde Majoor Moore, die de volgende dag zou vertrekken aanwezig was. Dat dit nog mogelijk was, was uitsluitend een beleefdheidsgeste van Zwitserland, zo liet zich een Zwitsers officier uit.

Ofschoon enkele Zwitserse officieren tijdens de receptie in persoonlijke gesprekken ongevraagd en onomwonden van hun misnoegen over het optreden van "nos amis américains" blijk gaven, was het contact tussen de Zwitserse en Amerikaanse autoriteiten normaal en ongedwongen.

Mede op grond van andere indrukken, is mijn conclusie, dat het gebeurde geen blijvende invloed op de goede verstandhouding tussen Zwitserland en Amerika zal hebben.

DE GEZANT,

Nota KA-R.A.

spit
UITGEBOEKT

Op 17-9-'49 is ~~een~~ brief geschreven, nummer 69001, waarin inlichtingen gevraagd zijn omtrent de spionage - affaires in Zwitserland.

KA-R.A., 17-9-'49

in archief: 70981

MINISTERIE VAN OORLOG.

HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF
SECTIE G 2 B

No: I-1185/49 GEHEIM

Onderwerp: Spionage-gevallen
in Zwitserse leger.??

Bijl: ----

'S-GRAVENHAGE, 2 September 1949.

OP KAART
ACD/ WC
DAI: 12-2-49
PAR: 8

Volgno.
5 SEP. 1949
ACD/ 69001

Geheim

C

Uit doorgaans betrouwbare bron werden onderstaande mededelingen ontvangen.

In korte tijd hebben zich twee gevallen van spionage voorgedaan in of om het Zwitserse leger.

Het ene betreft een hoofdamtenaar van de P.T.T., een zekere Steiner, die de controle van de buitenlandse telegrammen had. Hij leverde de gegevens, aan deze telegrammen ontleend, aan een vreemde mogendheid; het gerucht gaat, dat dit Frankrijk zou zijn geweest. Hoewel deze spionage hoofdzakelijk op economisch gebied zou zijn gepleegd, heeft het Militaire Departement er zich ook mede bemoeid. De spionage loopt over een tijdvak van 25 jaar.

Het andere geval betreft een zekere Gerber, werkzaam aan de constructiewerkplaatsen te Thun. Deze spionage, die vanaf 1939 dateert, schijnt aanvankelijk tegen Duitsland gericht te zijn geweest.

Bij het einde der vijandelijkheden was er een korte onderbreking in zijn berichtgeving, doch daarna stelde hij zich uit zichzelf weder ter beschikking van dezelfde mogendheid.

De inlichtingen betreffen de versterkingen en hun bewapening, aanmaak van vliegtuigen, ontwikkeling van de luchtmacht, technische bijzonderheden over de bewapening, enz.

De Federale Politie vervolgt, in samenwerking met de Kantonale Politie, haar onderzoekingen en voorlopig is over deze aangelegenheden verder nog niets bekend.

AAN:

Hoofd B.V.D.,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

Typ: MvdH
Coll: 8

HET HOOFD SECTIE G 2 B,
De Luitenant Kolonel,

zie ook 70981

(M.P.Kokje)

BRIEF UIT ZWITSERLAND

Wat denkt U, Mijnheer de Tegenstander? Het Jeugdparlement van Genève

Een auditorium! De zaal van de «Grand Conseil» te Genève loopt stilaan vol. Meisjes en jongens, sommigen met het uitzicht van een jonge dame, anderen sportief met loshangende haren; weer anderen ingetogen.

Bijna allen jong en vol goede wil. Sceptici hebben beweerd dat dit allemaal nonsens is, een spelletje voor grote kinderen. Maar deze jonge mensen willen dit niet geloven, want ze zijn gekomen om elkaar te vinden, te zien, te spreken, en vooral om elkaar te begrijpen. En als de voorzitter rechtstaat en de openingsrede van deze nieuwe instelling houdt, spreekt hij niet over de hoofden heen, maar dringen zijn woorden rechtstreeks in het hart van deze jonge vrouwen en mannen, en vinden er een klankbord, dat de woorden weerkaatst door Genève, en door gans Zwitserland.

«Wij zijn hier niet — de jeugd mag dit wel weten — om aan te vallen wie niet denkt lijk wij, het personen, afgevaardigden of verenigingen».

Wij zullen niet de mensen aanvallen, als deze andere denken; wij zullen horen, denken en weerleggen, op klare en loyale wijze onze argumenten voorleggen en die van de tegenstander trachten te begrijpen...

Dat was op 7 Maart 1947. De internationale congressen, waar gestreden en gebeten, werd, zijn intussen de een na de ander gestrand. Dit jeugdparlement, zoals er 27 werken in Zwitserland, heeft intussen 2 zittingen gehad. Tweehonderd zetels telt het, en ze zijn verdeeld onder alle jeugdgroeperingen, die Genève telt, 25 % gaan naar politieke groepen, in dezelfde verhouding, als hun partijen zetels bezetten in de grote raad van Genève; 25 % nemen de beroepsgroeperingen in, volgens hun getalsterkte verdeeld; 25 % worden toegekend aan de godsdienstige groeperingen; hun aantal staat in de verhouding die de gegevens bij de laatste volkstelling, als getalsterkte der godsdiensten aangaven; 12 ½ % ten slotte door andere educatieve bewegingen, naargelang hun getalsterkte.

Op dit ogenblik zijn 40 verenigingen vertegenwoordigd in het jeugdparlement, en deze vertegenwoordigers zijn jonge mensen tussen 18 en 30 jaar.

Het parlement werkt heelemaal volgens 't parlementair protocol; het wordt bestuurd door een bureau met 10 leden, waarvan één de voorzitter is, en de 9 anderen zijn verantwoordelijkheid delen. Elk van de 5 belangengroepen heeft dus 2 vertegenwoordigers in het bureau.

Wat is nu het doel van dit jeugdparlement? Eerst en vooral de politieke scholing van de jongeren op een gezonde, ruime basis. Onder parlementaire vorm worden vraagstukken van allen aard, politieke, sociale, economische en culturele bestudeerd. Daardoor zal de staatsburgerlijke opvoeding bevoordeeld worden, daardoor zullen de jongeren zin krijgen voor problemen, die de Staat, het kanton en de gemeente zich stellen,

daardoor zal ook de jongere zelf zijn persoonlijk inzicht leren formuleren, het aan dat van anderen vermogen te toetsen en zonder slagwoorden, maar met feiten en gevolgtrekkingen leren denken en spreken.

En éénmaal dat een toestand is uiteengezet, een noodwendige maatregel zich opdringt, uit het parlement zijn mening. Er wordt overgegaan tot stemming en de eenvoudige meerderheid, volstaat om van de theoretische ontleding en bespreking, tot een actie naar buiten over te gaan. Zo speelt dit jeugdparlement, hoewel niet officieel, een belangrijke rol in het openbaar leven te Genève. Zo lang de loyaliteit en de ééngezindheid van de jeugd behouden blijven, zal deze rol voor Genève en voor

Zwitserland veel vruchten dragen.

In België is een instelling als het jeugdparlement voorlopig wellicht nog een luchtkasteel. Maar was de kolonie er ook geen, en de 16 Europese-Etatensolidariteit? Hier dient gedacht, besproken, maar vooral gewild met deze goede wil, die vele tegenstellingen kan overbruggen en die aan de basis ligt van elke samenwerking.

«Geloof nu, onze debatten zullen daarom niet minder bezielend zijn, niet minder levendig. Integendeel, in dit, ons Parlement, komt er voor 't eerst vertrouwen in elkaar en vriendschap, en dit is nodig, wij de actie, die wij voeren, vruchtbaar zijn».

Fribourg.
Carlo Heyman.

1 DEC 1947

628